

DE VERJAARDAG

Dimitri Casteleyn, Vrijdag, 176 blz., € 17,50.

★★★★★

DE EERSTE ZIN*Schaakmat met een doodgevone pion.*

Gerard de Vreese is een aanstormende viroloog die, in plaats van met zijn wetenschap de mensheid van ziekten te vrijwaren, die net wil aanwenden om haar deels uit te roeien. De overbevolking dreigt, weet hij, en in plaats van toe te zien hoe de slechtsten het op de besten zullen halen, is het zaak om de natuur een handje te helpen. Daarom werkt hij in een Leuvens laboratorium in het geniep aan een dodelijk virus met een lange incubatietijd. De bevolking zal gedecimeerd worden, ziet Gerard in zijn verbeelding, en de zestienjarige Kaspar zal dan zijn opwachting maken, klaar om de wereldheerschappij over te nemen.

Aan kwaadwillige genieën geen gebrek in de wereldliteratuur. Het interessante is dat Casteleyn zijn genie in een herkenbare wereld laat leven, waar mannen vrouwen opsluiten in een kelder en kinderen verkracht worden door hun vader. Kaspar is immers de zoon van Gerard en Malila, een Congolese vluchteling die in 1985 soelaas zocht in de armen van de jonge wetenschapper en die vervolgens werd opgesloten in de kelder van zijn villa. Het verhaal over de in gevangenschap opgroeien- de Kaspar doet denken aan Emma Donoghues roman *Kamer*, terwijl de Stockholmrelatie tussen Malila en haar gijzelnemer alludeert op het levensverhaal van de Oostenrijkse Natascha Kampusch. Kaspar, een verwijzing naar Hauser natuurlijk, stelt Casteleyn bovendien in staat om te filosoferen over de natuur van de mens en in hoeverre die door anderen gestuurd kan worden. *De verjaardag* is daardoor een intellectueel rijk en tezelfdertijd spannend boek geworden. Slaagt Gerard er immers in zijn snode plannetje uit te voeren? En het is hier dat het fout loopt, want door het boek in 2002 te laten eindigen, geeft Casteleyn meteen zelf het antwoord op die vraag.

MARNIX VERPLANCKE

[DRIE VRAGEN AAN]**DIMITRI CASTELEYN**

Je bent directeur van Theater Malpertuis en een van de mensen achter tv-productiehuis De Raconteurs. Waar haal je de tijd en de energie vandaan om ook nog boeken te schrijven?

DIMITRI CASTELEYN:

Mijn eerste boek, een poëziebundel, is verschenen in 2005. Een kinderboek volgde in 2009 en nu is er dus die eerste roman. Niet toevallig zit daar iedere keer vier jaar tussen. Wat ik ondervonden heb, is dat het combineren van verschillende activiteiten op discipline aankomt. Vroeger trok ik er iedere maand een week op uit om te schrijven. Later reserveerde ik de voor- middagen voor de literatuur en nu trek ik er een paar dagen per week voor uit. Hoe het gebeurt, is niet van tel, wel dat ik er tijd voor voorzie.

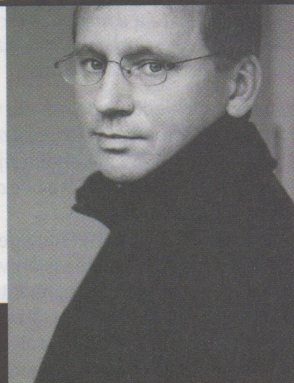
Hoe belangrijk is het vertellen van verhalen voor jou?

CASTELEYN: Wat mijn boeken, tv-werk en theater bindt, is inderdaad het verhaal. Sommige verhalen zijn geschikt voor theater, andere voor tv en die waar ik het in *De verjaardag* over heb, leken me geknipt voor een roman die spanning en ideeën combineert. Mensen die mijn werk kennen, merken wel eens op dat ik blijkbaar graag reflecteer over het leven en de wereld. Ik vind dat inderdaad belangrijk, dat we stilstaan bij wat misschien op het eerste gezicht vanzelfsprekend lijkt, en ik doe het graag op een manier dat de lezer er ook plezier aan beleeft.

Een van de grote thema's van het boek is de bevolkingsexplosie die onze aarde bedreigt.

Hoe problematisch vind je die zelf?

CASTELEYN: Het is een thema dat vandaag actueel is, maar dat over twintig jaar nog veel meer zal zijn. Een van de drie hoofdpersonages, Gerard de Vreese, verkennt en overschrijdt de grenzen van het toelaatbare, maar de redenen waarom hij dat doet, lijken ons als lezer legitiem. Dat was ook mijn bedoeling als schrijver. We zitten inderdaad met een huizenhoog bevolkingsprobleem en hoe we eruit komen, is niet duidelijk. Ik hoop dat het de lezer tot nadenken stemt en dat het thema nog een tijdje door zijn hoofd blijft spoken. (M.V.)

© STEPHAN VAN LETEREN